ВОДИЧ ЗА КАРИЈЕРНО УСМЕРАВАЊЕ ИЗБЕГЛИЦА

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ
И МИГРАЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

UNHCR
The UN Refugee Agency

CERTIFICATE
GRADUATION
2022
AWARD
de la Universidad de La Habana

ВОДИЧ ЗА КАРИЈЕРНО УСМЕРАВАЊЕ ИЗБЕГЛИЦА

1. Увод 2
2. Права присилно расељених особа 3
3. Како да ваша школска исправа буде призната у Републици Србији? 4
   - 3.1. Признавање основношколских и средњошколских исправа 4
   - 3.2. Врсте признавања високошколских диплома 5
   - 3.3. Шта ако код себе немате диплому? 5
   - 3.4. Често постављана питања 6
4. Начини стицања квалификација и нивои образовања у Републици Србији 10
5. Испробајте дигитални алат за каријерно самоусмеравање 16
6. Додатна подршка у образовању и запошљавању 17
   - 6.1. Часови српског језика 17
   - 6.2. Обуке 17
   - 6.3. ДАФИ програм стипендирања избеглица 18
   - 6.4. Запослење у Републици Србији 18
7. Корисни контакти и линкови 20

1. УВОД

Овај Водич намењен је особама којима је одобрено право на азил (уточиште или супсидијарна заштита) или привремена заштита, као и тражиоцима азила у Републици Србији.

Циљ Водича је да пружи корисне информације о питањима:

- **где да однесете диплому како би вам биле признате квалификације стечене у иностранству,**
- **шта ако код себе немате диплому,**
- **како да се упишете у школу или на факултет,**
- **где можете да учите српски језик,**
- **како и где да се преквалификујете за занимања која су тражена у Србији,**
- **како да пронађете запослење,**
- **коме да се обратите за подршку и саветовање о овим темама?**

Истражите јаке стране својих образовних и пословних могућности и направите каријерни план свог развоја помоћу Водича Агенције за квалификације (АЗК).

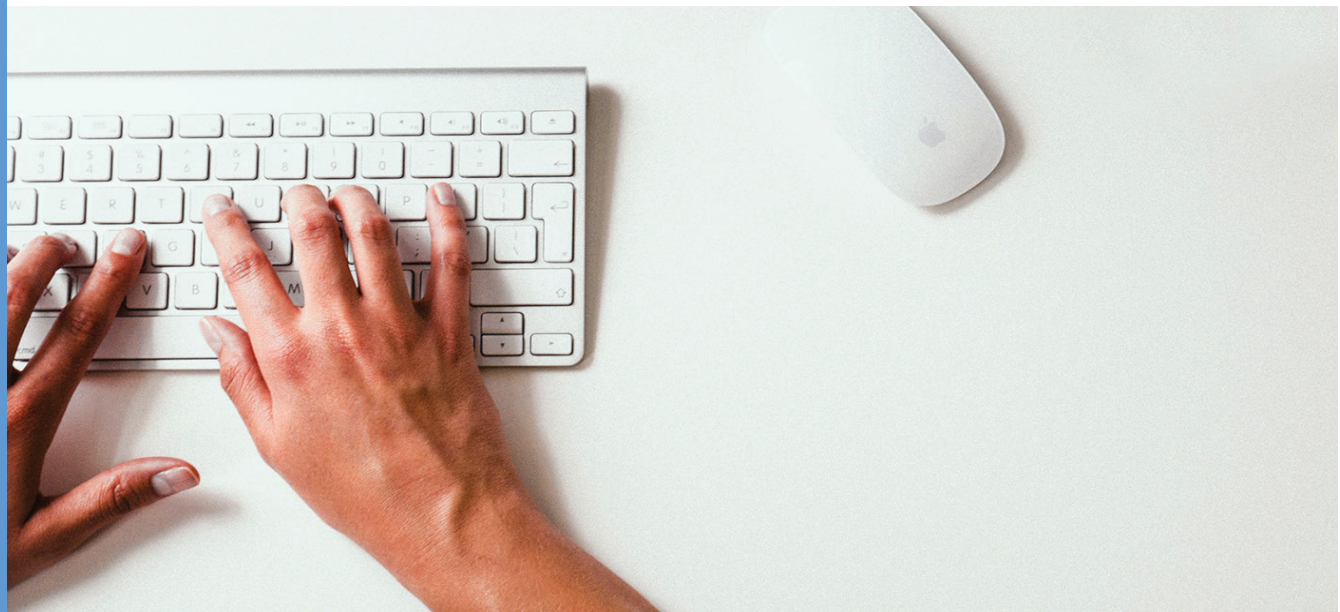

2. ПРАВА ПРИСИЛНО РАСЕЉЕНИХ ОСОБА

Уколико вам је одобрен азил (уточиште или супсидијарна заштита), привремена заштита, или сте у поступку азила, у Републици Србији имате право на бесплатно основно и средње образовање. Особа којој је одобрено право на азил има право на високо образовање под истим условима као и држављани Републике Србије.

Осим тога, имате право на боравак, личну исправу издату у Републици Србији, слободу кретања, као и право на рад, слободан избор запослења (врсте посла и послодавца) и право на информисање и бесплатну правну помоћ.

3. КАКО ДА ВАША ШКОЛСКА ИСПРАВА БУДЕ ПРИЗНАТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ?

Признавање стране школске исправе је поступак којим се квалификација коју сте стекли у иностранству изједначава са одговарајућом, важећом јавном исправом у Републици Србији. **Признавање страних основношколских и средњошколских исправа и професионално признавање високошколских исправа** у Републици Србији спроводи **Агенција за квалификације,** односно ENIC/NARIC центар у оквиру Агенције.

Уколико поседујете макар једну релевантну школску исправу, Агенција за квалификације ће у сарадњи са Министарством просвете омогућити све потребне провере и настојаће да обезбеди услове за признавање, како бисте што брже били интегрисани у образовни систем Републике Србије или стекли право на запошљавање.

- **Основне информације, упутство за покретање поступка признавања и инструкције о плаћању таксе можете пронаћи на веб-сајту Агенције за квалификације** ПРИСТУПИТЕ ВЕБ-САЈТУ
- Особе којима је одобрено право на азил (уточиште или супсидијарна заштита) или привремена заштита, као и тражиоци азила у Републици Србији **могу бити ослобођени плаћања таксе** на захтев, по одлуци директора Агенције за квалификације.
- Захтев за признавање школске исправе се може поднети електронским путем на српском и енглеском језику.

Агенција за квалификације, Мајке Јевросиме 51, Београд

3.1. Признавање стране основношколске и средњошколске исправе

Признавањем стране основношколске и средњошколске **исправе стичете право да наставите школовање или да се запослите.**

Начин уписа у образовно-васпитне установе и план подршке ученицима прописан је *Стручним упутством за укључивање ученика избеглица/тражилаца азила у систем образовања и васпитања* које је донело Министарство просвете Републике Србије.

Ученици који **имају доказ** о претходно стеченом образовању уписују се у одговарајући разред у складу са узрастом и претходно стеченим нивоом образовања, након признавања стране школске исправе од стране Агенције за квалификације.

За ученике који **немају доказ** о претходно стеченом образовању (и у случају непотпуне школске документације) предвиђена је могућност уписа у установе образовно-васпитног система на основу претходне провере знања у школама.

У поступку признавања **основношколских и средњошколских исправа** признаје се целокупно образовање или одређени разреди завршени у иностранству.

За **краће периоде школовања** (полугодиште или краће) није могуће признати страну школску исправу кроз овај поступак. У том случају признаје се претходно завршен разред.

3.2. Признавање високошколских диплома

- **Ради наставка образовања (академско признавање)** - поступак се спроводи на акредитованим високошколским институцијама – универзитетима у Републици Србији.

Може вам бити користан **Водич кроз акредитоване високошколске установе и студијске програме у Републици Србији**

- **Ради запошљавања (професионално признавање)** - поступак спроводи ENIC/NARIC центар у оквиру Агенције за квалификације.

3.3. Шта ако код себе немате диплому?

Уколико не поседујете школску документацију, можете се обратити Агенцији за квалификације, која ће вам у зависности од нивоа образовања предочити могућности и упутити вас на надлежну институцију.

Ради унапређивања приступа избеглица образовању и запошљавању, Република Србија је 2021. године приступила EQPR пројекту Савета Европе (European Qualifications Passport for Refugees), који избеглицама омогућава приступ образовању и запошљавању у Републици Србији, чак иако нису са собом понели претходну школску документацију.

Више информација о EQPR-у, приступ платформи и формулар за пријаву можете наћи на порталу Савета Европе
ПРИСТУПИТЕ ПОРТАЛУ

У оквиру међународне заштите коју избеглицама пружа Република Србија, поштујући право на рад као основно људско право и тежећи да им се омогући приступ тржишту рада, Агенција за квалификације (ENIC/NARIC центар) настоји да превазиђе изазове у интеграцији - језичке и културне препреке, недостатак докумената и признавање квалификација избеглица.

Европски пасош квалификација за избеглице представља практично решење за што ефикасније укључивање избеглица у заједницу јер пружа методологију за процену квалификација избеглица, чак и када се оне не могу у потпуности документовати, чиме се подржава њихово даље школовање или запошљавање.
Агенција за квалификације припремила је нацрт потребних процедура за EQPR, које би требало да се регулишу кроз измене закона.

3.4. Често постављана питања

— **Да ли је потребно српско држављанство за поступак признавања страних школских исправа?**
Не, поступак признавања је исти за све, без обзира на држављанство.

— **Да ли се мора доћи у Београд и Агенцији за квалификације лично предати захтев и документација за признавање школских исправа?**
Није неопходно доћи и лично предати захтев и документацију, на сајту Агенције за квалификације доступан је онлајн пријавни формулар.

— **У случају када је подносилац захтева неко друго лице, уместо власника дипломе, да ли је потребно овлашћење за подношење захтева?**
Подносилац захтева може бити друго физичко или правно лице, уз документацију којом се то потврђује. Није потребно званично овлашћење оверено код нотара.

— **Да ли је за поступак признавања школских исправа ради наставка школовања или запошљавања потребно бити тражилац азила?**
Није потребно, захтев за признавање могу поднети све присилно расељене особе које су добиле заштиту у Републици Србији, као и други странци, не само тражиоци азила.

— **Могу ли избеглице бити ослобођене плаћања таксе?**
Могу бити ослобођене плаћања, по одлуци директора Агенције за квалификације, у складу са релевантном документацијом коју је потребно да доставе. Уколико се захтева ослобађање од плаћања таксе, потребно је доставити документацију којом се потврђује да је кандидату одобрено право на азил (уточиште или супсидијарна заштита) или да му је одобрена привремена заштита или да је тражилац азила у Републици Србији. Сваки захтев се посебно разматра.

— **Да ли је потребно познавање српског језика на одређеном нивоу за наставак школовања или запошљавање у Републици Србији?**

Пожељно је да кандидати што пре савладају српски језик ради лакшег и бржег интегрисања у заједницу, школе и радна места, али националном легислативом није прописано познавање српског језика за наставак школовања или запошљавања. Послодавац може захтевати познавање језика као посебан услов, нарочито у области медицине.

— **Да ли је за наставак школовања и запошљавање у Републици Србији неопходно решење о признавању страних школских исправа?**

За наставак школовања то је обавезан поступак (алтернатива је провера знања у школама), као и у већини случајева у сврху запошљавања.

— **Може ли се извршити признавање неформалног и/или информалног образовања (знања и вештине стечене ван система формалног образовања – основног, средњег и високог)?**

Агенција за квалификације (ENIC/NARIC центар) врши признавање само формалног образовања, а на послодавцима је одлука да ли ће запослити кандидате који су у иностранству савладали програме обука и курсева за обављање одређених послова, на основу сертификата који то потврђују.

— **Како да се пријавим електронским путем?**

На веб-сајту Агенције за квалификације доступни су електронски формулари.
- **ПРИЈАВА** за признавање основног образовања
- **ПРИЈАВА** за признавање средњег образовања
- **ПРИЈАВА** за признавање високог образовања

— **Колико износи такса за признавање?**

Особе којима је одобрено право на азил (уточиште или супсидијарна заштита) или привремена заштита, као и тражиоци азила у Републици Србији могу бити ослобођени плаћања таксе на захтев, а по одлуци директора Агенције за квалификације.

Информације о таксама

За основношколске исправе:
- Динарско плаћање
- Девизно плаћање

За средњошколске исправе:
- Динарско плаћање
- Девизно плаћање

За високошколске исправе:
- Динарско плаћање
- Девизно плаћање

— **Како да добијем потврду да је поступак признавања у току, ради запошљавања, уписа на факултет, средњу или основну школу?**

Након успешно попуњене електронске пријаве, на мејл адресу наведену у захтеву аутоматски стиже потврда да је захтев прихваћен и поступак признавања започет. У случају предаје захтева и документације лично на писарници Агенције за квалификације, што је омугућено за процедуру признавања основношколских и средњошколских исправа, потврда се издаје на шалтеру одмах након предатог захтева.

— **Који је законски рок за израду решења?**

- 60 дана од уредно предатог захтева;
- 8 дана ако се високошколска установа која је издала диплому налази на Шангајској листи, листи рејтинга US News and World Report или Тајмсовој листи рејтинга светских универзитета.

— **Шта ако немам потпуну документацију у тренутку пријаве?**

У том случају добићете захтев за допуну са роком поступања, те ако не поступите у назначеном року, Агенција ће решењем одбацити поднесак.

Уколико имате друге недоумице или су вам потребне додатне информације о процедури признавања страних школских исправа, можете контактирати Агенцију за квалификације (ENIC/NARIC центар) на следеће начине:

- **позивом на број +381 11 7455 728**
  (сваког радног дана од 12 до 14 часова)
- **слањем мејла**
  - Руководилац ENIC/NARIC центра
    mirjana.poledica@azk.gov.rs
  - Координатор за високо образовање:
    milan.kovacevic@azk.gov.rs
  - Координатор за основно и средње образовање:
    ivana.knezevic@azk.gov.rs

www.nvosigmaplus-learning.org.rs

4. НАЧИНИ СТИЦАЊА КВАЛИФИКАЦИЈА И НИВОИ ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Квалификације у Републици Србији могу се стећи кроз формално и неформално образовање, као и кроз поступак признавања претходног учења.

У **формалном образовању** квалификације се стичу завршавањем основног, средњег, односно високог образовања на верификованим установама образовања и васпитања, односно акредитованим високошколским установама и студијским програмима (основне и средње школе, факултети, високе школе), након чега се издаје одговарајућа јавна исправа (диплома).

Дуално образовање је један од модела реализације наставе на нивоу средњег стручног и високог образовања, у оквиру којег се настава реализује на два места - у учионици и у реалном радном окружењу (у компанији, код послодавца, односно учењем кроз рад).

У **неформалном образовању** квалификације и компетенције се стичу код Јавно признатих организатора активности образовања одраслих (ЈПОА), након чега се полазницима издаје одговарајућа јавна исправа. Кроз неформално образовање у Републици Србији могу се стећи квалификације, компетенције или занимања за нивое 1, 2, 3 и 5 НОКС-а.

Образовање одраслих омогућује целоживотно учење, односно стицање компетенција и квалификација потребних за лични и професионални развој, рад и запошљавање, као и друштвено одговорно понашање, током целог живота.

Неформално образовање се спроводи кроз следеће активности:

- обуке којима се стичу компетенције, квалификације и обуке за рад у занимању;
- обуке којима се унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања;
- пружање услуга каријерног вођења и саветовања;
- признавање претходног учења (ППУ), којим се у посебном поступку процењују знања, вештине и ставови стечени формалним и неформалним образовањем, животним или радним искуством за нивое од 1 до 3 и 5 НОКС-а, у складу са стандардом квалификације.

СТУДЕНТСКА
СЛУЖБА
УКРАЇНА
СВІДОЦТВО
про здобуття базової середньої освіти
РЕШЕЊЕ
CERTIFICATE
OF GRADUATION
2022
AWARD
CUBAHIRO
INTERNATIONAL SCHOOL
IN PARTNERSHIP WITH
BLUE LAKES
International School
REPUBLICA DE CUBA
A 422791
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
СТУДЕНСКА КЊИЖИЦА
ИНДЕКС

Информације о акредитованим обукама и јавно признатим организаторима активности образовања одраслих (ЈПОА) могу се наћи у Подрегистру ЈПОА - **ПРИСТУПИТЕ ПОДРЕГИСТРУ**

Знања, вештине и ставови стечени информалним учењем могу се признати кроз **поступак признавања претходног учења (ППУ)** у коме се врши процена знања, вештина и ставова и представља „Validation of non-formal and informal learning" у складу са Европским препорукама, на основу чега се може издати одговарајућа јавна исправа.

Информално учење је свако учење којим се стичу знања, вештине и ставови, а не одвија се кроз формално и неформално образовање, већ представља самостално учење или учење кроз животно и радно искуство.

Тренутно само средње школе имају могућност да спроводе поступак ППУ.

Национални оквир квалификација Републике Србије

Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС) је систем којим се уређују квалификације у Републици Србији. НОКС је оквир у којем су пописане, по нивоима разврстане и описане све квалификације у Републици Србији које се могу стећи кроз формално и неформално образовање, као и кроз поступак признавања претходног учења.

На основу сложености исхода учења квалификације у НОКС-у су разврстане у осам нивоа и два поднивоа.

НОКС је усклађен са Европским оквиром квалификација, што олакшава признавање, омогућује упоредивост и препознатљивост квалификација стечених у Републици Србији са квалификацијама стеченим у другим државама.

КВАЛИФИКАЦИЈЕ У НОКС-у

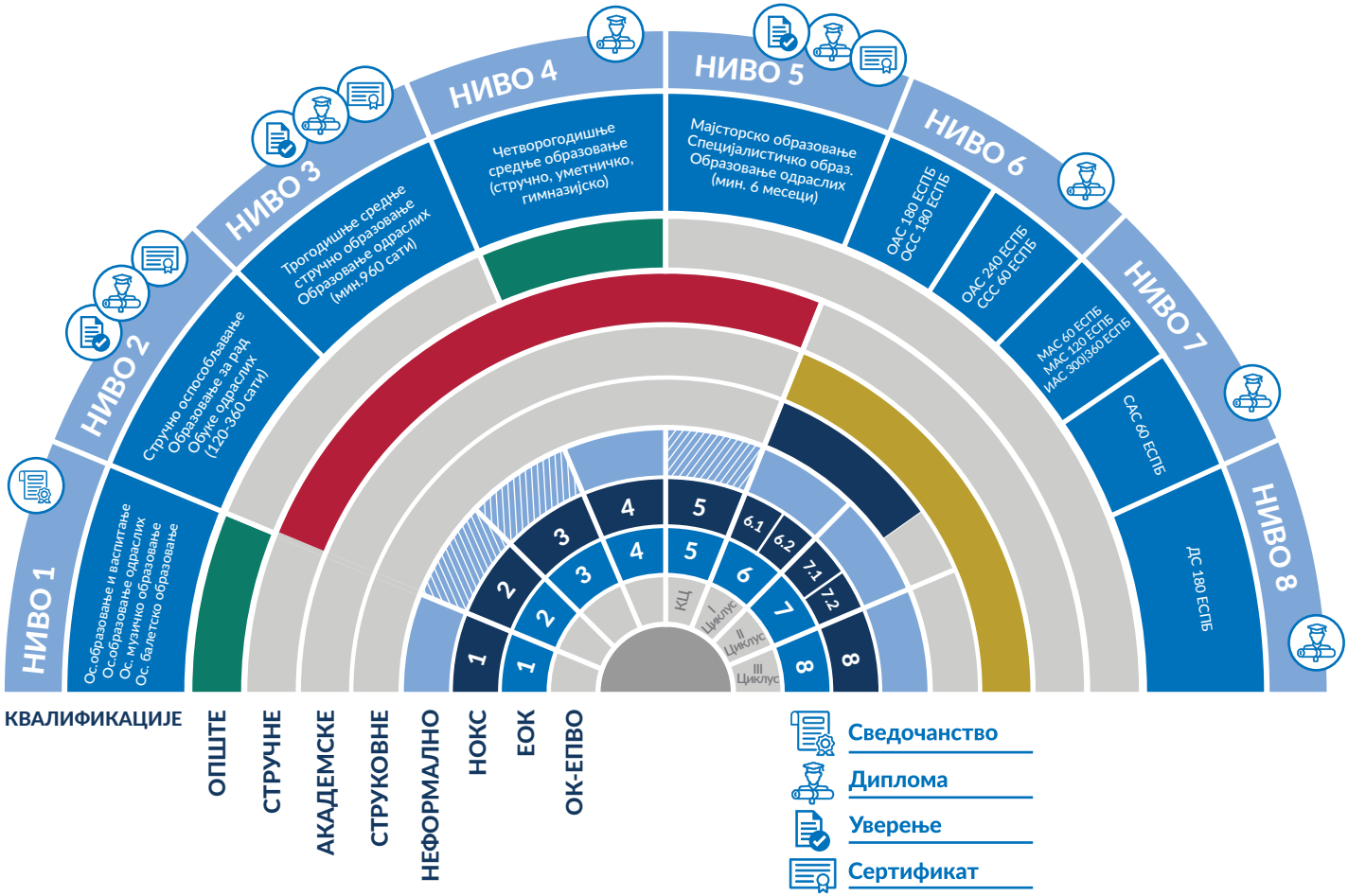

НИВОИ КВАЛИФИКАЦИЈА

- **ниво 1 НОКС-а** стиче се завршавањем основног образовања и васпитања, основног образовања одраслих, основног музичког, односно основног балетског образовања и васпитања;

- **ниво 2 НОКС-а** стиче се стручним оспособљавањем, у трајању до једне године, образовањем за рад у трајању до две године, односно неформалним образовањем одраслих у трајању од 120–360 сати обуке и кроз поступак признавања претходног учења. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а (примери квалификација: Графички манипулант, Пакер, Помоћник подополагача, Помоћник водоинсталатера);

- **ниво 3 НОКС-а** стиче се завршавањем средњег стручног образовања у трогодишњем трајању, односно неформалним образовањем одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке и кроз поступак признавања претходног учења. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а (примери квалификација: Столар, Трговац, Електричар, Бравар-заваривач, Индустријски механичар, Пекар, Месар, Модни кројач);

- **ниво 4 НОКС-а** стиче се завршавањем средњег образовања у четворогодишњем трајању (стручно, уметничко, односно гимназијско). Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 1 НОКС-а (примери квалификација: Економски техничар, Кулинарски техничар, Ликовни техничар, Хемијски лаборант, Фармацеутски техничар, Електротехничар рачунара, Техничар за компјутерско управљање (ЦНЦ) машина);

- **ниво 5 НОКС-а** стиче се завршавањем мајсторског, односно специјалистичког образовања у трајању од две, односно једне године уз претходно стечени ниво 3 НОКС-а, односно ниво 4 НОКС-а. У неформалном образовању одраслих стиче се завршавањем програма обуке у трајању од најмање шест месеци, уз претходно стечени ниво 4 НОКС-а и кроз поступак признавања претходног учења. Услов за стицање овог нивоа кроз мајсторско, односно специјалистичко образовање је најмање две године радног искуства (примери квалификација: Пословни секретар, Монтер лифтова, Индустријски мехатроничар – специјалиста);

- **ниво 6.1 НОКС-а** стиче се завршавањем основних академских студија (у даљем тексту: ОАС) обима од најмање 180 ЕСПБ бодова, односно основних струковних студија (у даљем тексту: ОСС) обима од 180 ЕСПБ бодова. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 4 НОКС-а и положена општа, стручна односно уметничка матура односно завршен програм за полагање државне матуре удвогодишњем трајању и положена општа матура, у складу са законима који уређују средње образовање и васпитање и високо образовање (примери квалификација: Струковни физиотерапеут, Струковни дизајнер);

- **ниво 6.2 НОКС-а** стиче се завршавањем ОАС обима од најмање 240 ЕСПБ бодова, односно специјалистичких струковних студија обима од најмање 60 ЕСПБ бодова. Услов за стицање овог нивоа је претходно стечен ниво 4 НОКС и положена општа, стручна односно уметничка матура односно завршен програм за полагање државне матуре у двогодишњем трајању и положена општа матура, у складу са законима који уређују средње образовање и васпитање и високо образовање, односно ниво 6.1 (ОСС обима 180 ЕСПБ бодова), (примери квалификација: Дипломирани инжењер електротехнике и рачунарства, Дипломирани психолог, Дипломирани инжењер организационих наука, Дипломирани економиста, Дипломирани правник);

- **ниво 7.1 НОКС-а** стиче се завршавањем интегрисаних академских студија обима од 300 до 360 ЕСПБ бодова, мастер академских студија (у даљем тексту: МАС) обима од најмање 60 ЕСПБ бодова, уз претходно остварене ОАС обима 240 ЕСПБ, МАС обима од најмање 120 ЕСПБ (уз претходно остварене ОАС обима 180 ЕСПБ), односно мастер струковних студија обима од најмање 120 ЕСПБ бодова (уз претходно остварене ОСС обима 180 ЕСПБ бодова), (примери квалификација: Мастер инжењер архитектуре, Мастер инжењер машинства, Мастер менаџер);

- **ниво 7.2 НОКС-а** стиче се завршавањем специјалистичких академских студија обима од најмање 60 ЕСПБ бодова (уз претходно остварене мастер академске студије), (примери квалификација: Специјалиста политиколог за међународне послове);

- **ниво 8 НОКС-а** стиче се завршавањем докторских студија обима 180 ЕСПБ бодова (уз претходно завршене интегрисане академске, односно мастер академске студије), (примери квалификација: Доктор наука-филозофија, Доктор наука-инжењерство заштите животне средине).

5. ИСПРОБАЈТЕ ДИГИТАЛНИ АЛАТ ЗА КАРИЈЕРНО САМОУСМЕРАВАЊЕ

Да ли размишљате о томе коју школу, факултет или обуку да упишете? Да ли започињете своју каријеру или желите да промените њен ток? Које таленте имате, која знања и вештине можете да стекнете и које врсте послова имате могућност да обављате?
Каријерно вођење и саветовање вам може помоћи да дођете до одговора на ова питања.

Каријерно вођење и саветовање (КВиС) подразумева процес, услуге и активности усмерене на подршку појединцу, било ког узраста и у било ком делу његовог живота, да донесе одлуке које се тичу образовања, обуке и занимања и да управља својом каријером. Услуге каријерног вођења и саветовања пружају се у складу са Стандардима за КВиС, а у складу са регулативом пружају их Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА), основне и средње школе, високошколске установе, као и Национална служба за запошљавање.

Алат за каријерно самоусмеравање вам може помоћи у управљању каријером. Овај алат садржи упитнике који вам омогућавају да стекнете јаснију слику о својим компетенцијама, интересовањима и другим особинама, да одредите циљ и донесете одлуку о будућем образовању и запослењу, те размислите о додатним могућностима у својој каријери.

На располагању су вам два електронска упитника

Моје образовање - мој избор
и **Особине као радне компетенције.**
ПОКРЕНИТЕ УПИТНИКЕ

6. ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ И ЗАПОШЉАВАЊУ

6.1. Часови српског језика

Уколико сте добили **азил** у Србији и нисте укључени у редовно образовање, Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије (КИРС) вам може обезбедити 300 бесплатних часова српског језика.

У случају да обављате послове који захтевају високо образовање КИРС поред поменутих 300 часова обезбеђује додатних 100 бесплатних часова српског језика (није обавезно). Уколико сте укључени у редовно школовање, КИРС обезбеђује додатних 140 бесплатних часова српског језика.

Све врсте помоћи и подршке КИРС обезбеђује у периоду од годину дана од дана правоснажности Одлуке о одобравању уточишта или супсидијарне заштите. Ваш правни заступник у поступку азила или Ви лично можете поднети КИРС-у захтев за часове.

Уколико сте тражилац азила или лице са привременом заштитом, УНХЦР вам може обезбедити бесплатне часове српског језика, у складу са расположивим средствима.

6.2. Обуке

Желите да наставите да у Србији радите у својој струци, или сте отворени да научите нешто сасвим ново? У сваком случају, обуке и преквалификације могу да допринесу да брже нађете посао. УНХЦР вам може помоћи да бесплатно стекнете нова знања и вештине кроз обуку коју изаберете. Програми и провајдери обука су акредитовани. Након успешно завршене обуке, добићете сертификат који признају послодавци.

За консултације и информације о обукама можете се обратити Центру за кризну политику и реаговање (CRPC), партнерској организацији УНХЦР-а, на info@crpc.rs или пишите на srbbelvd@unhcr.org

6.3. ДАФИ програм стипендирања избеглица

Уколико сте млађи од 28 година, научили сте српски језик и одлучни сте у намери да наставите своје образовање на високој школи или факултету у Србији, постоји могућност стипендије која покрива трошкове школовања и укључује одређену месечну накнаду за ваше животне трошкове.

У питању је **ДАФИ стипендија** (Немачка академска иницијатива за избеглице Алберт Ајнштајн). Број стипендија је ограничен и зависи од средстава на располагању. За више информација обратите се представништву УНХЦР Србија на srbbedafi@unhcr.org

6.4. Запослење у Републици Србији

Уколико вам је додељено уточиште, супсидијарна или привремена заштита, у Србији можете легално да радите уз вашу личну карту, издату од стране Канцеларије за азил у Србији. Ако сте тражилац азила, имате право да почнете да радите шест месеци након подношења захтева за азил, уз личну карту и потврду о статусу коју је издала Канцеларија за азил.

За бољи приступ тржишту рада, корисно је да се пријавите на евиденцију Националне службе за запошљавање (НСЗ) у општини у којој боравите. Уколико вам је додељено уточиште или супсидијарна заштита, КИРС служба интеграције ће вам предочити могућности запослења.

Такође, УНХЦР је остварио бројне контакте са различитим врстама послодаваца и може да вас информише о могућностима запослења и отвореним радним местима. Можете погледати листу послодаваца и позиција које су најчешће тражене. Додатно, можете погледати огласе за посао на Инфостуд порталу, који је члан мреже #ЗаИзбеглице.

У Србији постоје различите врсте радног ангажовања и уговора о раду који дефинишу обавезе послодавца и запосленог: уз заснивање радног односа (на одређено или неодређено време), или ван радног односа (нпр. привремено-повремени, сезонски послови до 120 дана рада).

Радни однос заснован је на уговору о раду, који послодавац треба да вам уручи. Пре потписивања, прочитајте овај документ и проверите да ли садржи све оно о чему сте се договорили са послодавцем, укључујући радно време, износ зараде, информацију о годишњем одмору, итд.

Рад без уговора, или неформалан рад, није легалан.

Саветујемо да се никако не упуштате у неформалан рад јер, између осталог, можете да доживите експлоатацију, дискриминацију или не добијете зараду.

Радна недеља у Србији подразумева осмочасовно дневно радно време, односно 40 сати рада на недељном нивоу. Сваки прековремени рад треба да буде плаћен. Важно је да будете на послу у договорено време сваког радног дана. Уколико се разболите, потребно је да о томе што пре обавестите послодавца.

Важно је и да знате да је за поједине врсте послова потребно да имате **санитарну дозволу** (нпр. угоститељство), или прођете здравствени преглед за занимања са повишеним ризиком (нпр. грађевинарство), односно лиценцу за рад (нпр. здравствени сектор).

7. КОРИСНИ КОНТАКТИ И ЛИНКОВИ

Агенција за квалификације Репубике Србије	Мајке Јевросиме 51, 11000 Београд Тел: (+381 11) 3345 740 Имејл: agencija@azk.gov.rs Веб-страница: azk.gov.rs
Комесаријат за избеглице и миграције Репубике Србије	Народних хероја 4, 11070 Нови Београд Тел: (+381 64) 838 25 35 Имејл: integracija@kirs.gov.rs Веб-страница: kirs.gov.rs
Агенција за избеглице Уједињених нација (УНХЦР)	Булевар Зорана Ђинђића 64, 1070 Нови Београд Тел: (+381 11) 4155 427 Имејл: srbbe@unhcr.org Веб-страница: unhcr.rs
Министарство просвете Репубике Србије	Немањина 22-26, 11000 Београд Тел: (+381 11) 3613 734 Веб-страница: prosveta.gov.rs
Канцеларија за дуално образовање и Национални оквир квалификација Републике Србије	Немањина 22-26, 11000 Београд Имејл: kancelarija@dualnok.gov.rs Веб-страница: dualnok.gov.rs
Центар за кризну политику и реаговање	Орфелинова 33, 11030 Београд Тел: (+381 60) 0991634 Имејл: office@crpc.rs Веб-страница: crpc.rs
Регистар Националног оквира квалификација Републике Србије	Веб-страница: noks.mpn.gov.rs/registar_kvalifikacija-2/
Инфостуд портал за тражење посла	Имејл: kontakt@infostud-poslovi.com Веб-страница: poslovi.infostud.com

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ
Београд, Мајке Јевросиме 51
МК
РЕШЕЊЕ
CERTIFICATE
OF GRADUATION
2022 AWARD
DIPLOME D'ET
El Rector
de la Universidad de La Habana
Licenciado en Derecho